

УДК 343.8-057.4(477)

**ВОЛИНСЬКІ ДОСЛІДНИКИ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО
ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ**

Яцишин Михайло, кандидат історичних наук, доцент кафедри теорії та історії держави і права Волинського національного університету імені Лесі Українки

Таргоній Олександр, адвокат Волинської обласної колегії адвокатів, здобувач

Актуальність теми. Кримінально-виконавче право – наймолодша галузь законодавства України. У юридичній літературі назва «Кримінально-виконавче право» офіційно введена у науковий обіг з 1966 року. Увесь попередній етап, починаючи з 1991р., слід вважати підготовчим у плані визначення і становлення нової галузі законодавства, систематизованої Кримінально-виконавчому кодексі (КВК) України, прийнятому Верховною Радою України у 2003, який набув чинності 1 січня 2004р. Нині відбувається активний процес реформування галузі, пріоритетні напрямки якого визначені в Концепції реформування Державної кримінально-виконавчої служби України, схваленої Указом Президента України від 25.04.2008р. [1]. Дослідження цих перспективних напрямів є актуальним як з наукової, так і практичної точок зору.

Мета дослідження. Виявити і проаналізувати найбільш вагомі дослідження волинських науковців з актуальних питань кримінально-виконавчої політики Української держави на сучасному етапі.

Результати дослідження. Закономірно, що центром правознавчих досліджень з кримінально-виконавчої тематики став юридичний факультет Волинського національного університету імені Лесі Українки. Протягом останніх років тут сформувався творчий колектив науковців на чолі з доктором юридичних наук, професором, завідувачем кафедри кримінального права і процесу Колбом О.Г., який щорічно поповнює джерельну базу цієї галузі науки

цікавими дослідженнями у вигляді дисертаційних робіт, монографій, навчальних посібників, навчально-методичних матеріалів, студентських дипломних робіт, матеріалів науково-практичних конференцій тощо.

Серед них, у першу чергу, слід назвати колективну монографію «Організація індивідуального запобігання злочинам у кримінально-виконавчій установі» [1], в якій здійснений кримінологічний аналіз злочинності за останні роки, обґрунтований механізм запобігання цим суспільно-небезпечним явищам в окремо взятій кримінально-виконавчій установі.

О.Г.Колб є одним із авторів фундаментального видання «Науково-практичний коментар Кримінально-виконавчого кодексу України» [2], який побачив світ у 2008р. У ньому роз'яснюються положення КВК України та пов'язаних з ними нормативних актів. Висвітлено порядок і умови виконання кримінальних покарань в Україні, систему, структуру, принципи організації діяльності, а також повноваження органів і установ Державної кримінально-виконавчої служби України.

Питання історико-порівняльного аналізу загальних засад призначення покарання за Кримінальними кодексами 1922, 1927, 1960 та 2001 років знайшли висвітлення у навчальному посібнику «Загальні засади призначення кримінальних покарань в Україні» [3], (рекомендований до друку як навчальний посібник Міністерства освіти і науки України), підготовлений колективом авторів юридичного факультету. Ще один навчальний посібник, присвячений доктринальному тлумаченню норм Положення про спостережні комісії [4], розрахований на членів Спостережних комісій, працівників органів виконання покарань, прокуратури та суду, студентів, аспірантів і викладачів.

Завдання наступного навчального посібника «Кримінологія» [5], озброїти юристів-науковців, викладачів, теоретиків і практиків, а також студентів юридичних факультетів методикою, прийомами виявлення причин і умов, що сприяють вчиненню злочинів, прищепити їм кримінологічне мислення, дати різнобічні кримінологічні знання, оволодівши якими, вони будуть більш ефективно діяти у межах своєї компетенції.

Щорічно десятки публікацій волинських науковців з'являються на сторінках українських і зарубіжних фахових видань, підтверджуючи цим високий науково-теоретичний рівень своїх досліджень. Так, в «Юридичній Україні» (9/2008) опублікована стаття М.Яцишина «Гуманізація кримінально-виконавчого права України», в якій автор обґрунтовує необхідність такої дії з метою наближення національного законодавства до вимог європейських і світових стандартів. У «Науковому віснику Львівського державного університету внутрішніх справ», серія юридична, випуск 1 за 2008р. опублікована стаття В.Кондратішиної «Сучасна кримінально-виконавча політика України у контексті захисту прав потерпілих від злочинів», в якій пропонуються конкретні заходи, спрямовані на підвищення рівня ефективності кримінально-виконавчої політики у цьому напрямку.

Висновки. Як видно з наведених вище даних, об'єктом і предметом досліджень волинських науковців є найбільш актуальні проблеми кримінально-виконавчої політики України, які водночас є пріоритетними у процесі реформування кримінально-виконавчої системи з метою приведення її відповідність до вимог Конституції України, національного законодавства та європейських і кращих світових стандартів у цій сфері права.

Література

1. Колб О.Г. Організація індивідуального запобігання злочинам у кримінально-виконавчій установі: монографія [Текст]/О.Г.Колб, М.М.Яцишин, В.В.Кондратішина. –Луцьк: РВВ «Вежа» Волинського державного університету імені Лесі Українки, 2007. -513с. –ISBN978-966-517-4.

2. Науково-практичний коментар Кримінально-виконавчого кодексу України [Текст]/А.П.Гель, О.Г.Колб, В.О.Корчинський [та ін.]; за заг. ред. А.Х.Степанюка. –К.: Юрінком Інтер, 2008. -496с. – ISBN978-966-667-329-2.

3. Загальні засади призначення кримінальних покарань в Україні: навч. посібник [Текст]/Л.С.Горбач, В.С.Наливайко, О.Г.Колб [та ін.]; за заг. ред. О.Г.Колба. –Луцьк: РВВ «Вежа», 2006. -241с. –ISBN966-610-919-4.

4. Положення про спостережні комісії: Науково-практичний коментар [Текст]/Н.Г.Калашник, О.Г.Колб, В.С.Наливайко, М.М.Яцишин [та ін.]; за заг. ред. Н.Г. Калашник, О.Г.Колба. –Луцьк: РВВ «Вежа», 2005. -220с. – ISBN966-600-208-3.

5. Кримінологія: Навч. посібник [Текст]/О.Г.Колб, М.М.Яцишин, О.В.Крикунов [та ін.]; за заг. ред. О.Г.Колба. –Луцьк: РВВ «Вежа», 2007. - 466с. –ISBN966-517-571-2.